

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
OPĆINA VAREŠ
OPĆINSKI NAČELNIK

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA/PRORAČUNA ZA PERIOD 2027. - 2029. FISKALNA GODINA

Vareš, Bosna i Hercegovina
juni/lipanj 2026. godine

adresa: Zvijezda 34, 71330 Vareš
identifikacijski broj: 4218285300002
depozitni račun: 3380002210017420

tel.: 00387 32 848 100; fax: 848 150
web: www.vares.info
e-mail: varres@bih.net.ba

Na osnovu članova 15., 16., 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22, 7/25 i 6/26) Općinski načelnik općine Vareš, donosi:

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE VAREŠ ZA PERIOD 2027. – 2029. GODINE

I. UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22, 7/25 i 6/26), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2027.-2029. godine. Ovaj dokument je izlazni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta po metodologiji „10 koraka“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Dokument okvirnog budžeta za period 2027.-2029. godine izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarni okvir Nacrta budžeta za 2027. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2028.-2029. godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Ciljevi Dokumenta okvirnog budžeta su:

- a) racionalnija javna potrošnja;
- b) uspješnije određivanje prioriteta pri alokaciji javnih resursa, i
- c) efikasnije korištenje raspoloživih resursa.

Služba za privredu, finansije i trezor je u narednim tabelama koristila projekcije Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona, projekcije prihoda dostavljene od nadležnih institucija, tj. Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, te Federalnog ministarstva finansija, a shodno tome sačinjene su i projekcije okvirnih rashoda Budžeta Općine Vareš, koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovorajuću godinu biti podložne revidiranju i potrebnim korekcijama.

Pri izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz sljedećih publikacija:

- Makroekonomske projekcije za 2026.-2029. godinu koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine
- Federalno ministarstvo finansija, Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije Bosne i Hercegovine za period 2027.-2029. godine, Sarajevo, maj 2026. godine;
- Vlada Zeničko-dobojskog kantona, Smjernice ekonomske i fiskalne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2027.-2029. godine, Zenica, juni 2025. godine;
- Federalno ministarstvo finansija, Revidirane projekcije javnih prihoda za 2026. godinu i projekcija za period 2027.-2029. godina;
- Federalni zavod za statistiku, Federacija Bosne i Hercegovine u brojkama 2024;
- Federalni zavod za statistiku, Zeničko-dobojski kanton u brojkama 2024;
- Federalni zavod za programiranje razvoja, Makroekonomski pokazatelji po kantonima Federacija Bosne i Hercegovine 2024, juli 2025. godine;

- Federalni zavod za programiranje razvoja Socioekonomski pokazatelji po općinama Federacije Bosne i Hercegovine 2024, juli 2025. godine
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Program ekonomskih reformi za 2026-2028. godinu.

II. OSNOVNI EKONOMSKI POKAZATELJI

Kako je u uvodu navedeno, za izradu DOB-a korištene su posljednje, u maju 2026. godine, revidirane projekcije javnih prihoda za 2026. godinu i projekcije od direktnih i indirektnih poreza za period 2027-2029. godina, Federalnog ministarstva finansija, te drugi pokazatelj i i smjernice zvaničnih institucija u BiH.

Makroekonomski pokazatelji

Privredna kretanja u BiH se ne mogu posmatrati izolovano od okruženja. Ekonomski rast, industrijska proizvodnja, zaposlenost, kao i rast bruto društvenog proizvoda u BiH uveliko je zavisno od vanjskih faktora i kretanja u okruženju, tako da se i analize i projekcije temelje na tome.

Odjeljenje za makroekonornsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH -je u biltenu broj 251/252- maj/juni 2026. godine objavilo projekcije makroekonomskih pokazatelja. Kako je navedeno od strane Direkcije za ekonomsko planiranje, u Bosni i Hercegovini je tokom 2025. godine nastavljen trend ekonomskog rasta koji, prema preliminarnim podacima, iznosi 2,1%.

U DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija navodi se daje domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i investicija predstavljala glavni oslonac rasta. Rast privatne potrošnje, generisan je ostvarenim povećanjem plaća i penzija, kao i povećanim prilivima doznaka iz inostranstva. Uzimajući u obzir zabilježen viši nivo inflacije (4%) u odnosu na prethodnu godinu, u toku 2025. godine došlo je do povećanja javne potrošnje na svim nivoima vlasti s ciljem zaštite životnog standarda građana u okviru borbe protiv inflacije. Takođe, tokom 2025. godine u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta ukupnih investicija, posebno privatnih. S druge strane, doprinos trgovinskog bilansa bio je blago negativan.

Trenutni podaci ukazuju na nastavak trenda rasta ekonomskih aktivnosti i u tekućoj 2026. godini, ali uslijed značajnih geopolitičkih nestabilnosti, koje bi mogle imati negativne ekonomske posljedice kako u svijetu tako i u zemljama EU, prognoza ekonomskog rasta u 2026. godini iznosi 2% i i snižena je za 0,6 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa Jesen 2025. Očekuje se da će domaća tražnja predstavljati glavnu osnovu projektiranog ekonomskog rasta, uz nešto veći doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Projektiran je realni rast privatne potrošnje od 1,4% , a realni rast javne potrošnje od 2,2%.

Uzimajući u obzir da će se razvoj događaja u međunarodnom okruženju, prvenstveno stavljajući akcent na energetska krizu, u značajnoj mjeri prelići i na ekonomske tokove u domaćem okruženju, zvanična prognoza inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena za 2026. godinu iznosi 4,1% i veća je za 1,3 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa Jesen 2025.

Prognoze DEP-a vezane za ključne agregate tržišta rada u 2026. godini ukazuju na to da će u tekućoj godini doći do stagnacije broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu, dok bi nominalni rast prosječne neto plaće trebao iznositi 9%. Prognoza rasta plaće uzela je u obzir očekivani rast plaća i u privatnom i u javnom sektoru, vezan za izvršeno redovno godišnje usklađivanje minimalne plaće, usklađivanja vezana za inflatorna kretanja, primjenu kolektivnih ugovora za pojedine grane, zadržavanje deficitarne radne snage i sl.

Bitno je istaći visok nivo rizika po prognoze tržišta rada, obzirom da bi potencijalni sporiji ekonomski rast od pretpostavljenog, praćen manjim obimom investicija mogao dodatno smanjiti broj zaposlenih lica.

Prema podacima preuzetim sa službene web stranice Odjeljenja za makroekonomsku analizu „neto naplata prihoda od indirektnih poreza u 2026. godini iznosit će 10.581 mil KM. Projektirana stopa rasta prihoda od indirektnih poreza za 2026. godinu iznosi 6,1 %.

Projektirane stope rasta neto prihoda od indirektnih poreza za 2027., 2028. i 2029. godinu iznose 4,0%, 3,8% i 4,2% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom periodu zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, istorijskoj sezonskoj šemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2026. godinu."

Ostvarenje projektiranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu: 2026.-2029. je podložno sljedećim rizicima: svim rizicima za ostvarenje projektiranih makroekonomskih pokazatelja (DEP) i rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od indirektnih poreza, a koji mogu biti pozitivni ili negativni (povrat PDV-a na kupovinu prvog stambenog objekta rizici u vezi oslobađanja plaćanja putarine i dr.).

Analiza strukture bruto PDV-a u prvom kvartalu 2026. ukazuje na zaključak da je skromniji rast bruto naplate PDV-a početkom 2026. posljedica značajnog pada naplate PDV-a na uvoz od -12,2%. Oporavak uvoza u februaru je donio i pozitivan rast PDV-a na uvoz, ali to nije bilo dovoljno da se amortizira pad prihoda u januaru. Snažni rast naplate PDV-a na uvoz u martu od 9,7% anulirao je dubiozu iz prethodna dva mjeseca i donio rast na nivou kvartala od 1,7%. S druge strane, nastavljen je trend visokih stopa rasta domaćeg PDV-a. u januaru i februaru oko 14,5%. Međutim, zbog pada naplate u martu od -2,2%, kumulativna stopa rasta domćeg PDV-a na nivou prvog kvartala 2026. smanjena je na 10%.

U 2026. godini nastavljen je oscilatorni trend isplata povrata PDV-a iz prethodnih godina. U januaru 2026. godine isplate povrata su bile veće za 4,40% u odnosu na isti mjesec 2025. Međutim, u februaru je ostvaren značajan pad isplata povrata od 13%, a u martu od -3,2%. Snažno smanjenje isplata povrata u februaru je dijelom posljedica pogoršanja vanjskotrgovinske razmjene BiH u januaru 2026. godine, ali i smanjenja povrata po osnovu međunarodnih projekata.

Zbog smanjenja isplata povrata udio povrata PDV-a u bruto PDV u prva tri mjeseca 2026. iznosio je 23,9%, što je čak za 2,3 p.p. manje od udjela povrata u bruto naplati u prvom kvartalu 2025. Iz analize strukture povrata prema korisnicima povrata može se zaključiti da je glavni razlog smanjenju isplata povrata PDV-a u prvom kvartalu pad isplata povrata PDV-a za međunarodne projekte za čak 70,7% dok su povrati obveznicima veći za 0,9% u odnosu na prvi kvartal 2025.godine.

Analiza trendova naplate ukazuje na dugogodišnji rast prihoda od PDV-a. Prihodi od PDV-a predstavljaju najveći generator godišnjeg apsolutnog rasta ukupnih prihoda od indirektnih poreza u periodu 2026-2029. Nakon projektirane stope rasta od 9,1% u 2026. godini, u narednim godinama su planirane niže, stabilne stope rasta neto prihoda od PDV-a u skladu sa projektiranim stopama rasta potrošnje. U periodu 2027-2029, neto prihodi od PDV-a projektirani su u skladu sa dugoročnim trendovima naplate, istorijskom sezonskom shemom te projekcijama relevantnih makroekonomskih pokazatelja.

Revidirane projekcije prihoda od poreza na dohodak i obaveznih socijalnih doprinosa za 2026. godinu. zasnovane su na tekućem trendu naplate, koje uključuju i mjere u cilju poboljšanja finansijskog položaja pojedinaca, te uzimajući u obzir prognoze tržišta rada do kraja godine. Prateći srednjoročne pretpostavke ključnih pokazatelja vezanih za tržište rada pripremljene su projekcije ove kategorije prihoda za ovaj period pri čemu nisu uzete u obzir potencijalne nove promjene poreznih politika.

III. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Federalno ministarstvo finansija je u maju 2026. godine dostavilo svim kantonalnim ministarstvima finansija revidirane projekcije javnih prihoda za 2026. godinu i projekcije za period 2027.-2029. godina.

Iste projekcije su urađene na osnovu makroekonomskih parametara Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), te dostavljene jedinicama lokalne samouprave. Podaci iz ovog dokumenta korišteni su u daljoj analizi.

Prema projekcijama DEP-a, važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u narednom periodu, pored internih dinamika, predstavljaju i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU-275. U dokumentu makroekonomskih projekcija iz marta 2026. godine se navodi da se negativne ekonomske posljedice proteklih i trenutnih globalnih nestabilnosti (sukobi u Ukrajini i Bliskom istoku, svjetska energetska kriza i dr.), manifestuju kroz trgovinske, finansijske i cjenovne šokove u svijetu i BiH.

Očekuje se da bi domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište projektovanog ekonomskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Projektiran je realni rast privatne potrošnje od 1,4% te realni rast javne potrošnje od 2,2%.

Očekivana prosječna godišnja stopa ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu 2027. - 2029.godina iznosi 3% (2027:2,6%, 2028: 3,0% i 2029: 3,4%), a prepoznati glavni nosioci rasta ostaju isti kao i u prethodnim godinama (finalna potrošnja i investicije), uz nastavak poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene. Procjenjuje se da će u 2027. godini i naredne dvije godine, nivo inflacije biti umjeren bez značajnih godišnjih šokova (2027: 2,1% ,2028: 2,0% i 2029: 2,3%).

Prema prognozama tržišta rada, u periodu 2027. - 2029. godina očekivani rast broja zaposlenih trebao bi se kretati po stopi od 1% do 1,5% godišnje, dok bi očekivani godišnji nominalni rast plaće trebao iznositi od 5,7% do 6,0%.

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji u BiH od 2026.-2029. godine

Indikator	2026.	2027.	2028.	2029.
Realni rast BDP-a%	2	2,6	3	3,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	4,1	2,2	2,1	2
Realni rast uvoza u %	2,6	3,5	4,1	3,1
Realni rast izvoza u %	1,9	3,2	4,2	3,2

Izvor; Direkcija za ekonomsko planiranje(DEP), mart 2026. godine

Kada je riječ o rizicima po ostvarenje prognoziranog ekonomskog rasta, kako za tekuću godinu, tako i za posmatrani srednjoročni period, prisutna je veća izraženost vanjskih rizika: visoka neizvjesnost u vanjskom okruženju, slabljenje globalnog ekonomskog rasta, uz jačanje inflatornih pritisaka koji su kroz nižu potrošnju, investicije i vanjskotrgovinsku razmjenu negativno utjecali na domaći ekonomski rast. Pored eksternih faktora, važnu odrednicu ekonomskog rasta u posmatranom srednjoročnom periodu imati će interni institucionalni kapacitet za provedbu ključnih strukturalnih reformi, pri tome posebno ističući reforme vezane za oblast zelene ekonomije, čije neblagovremeno provođenje bi u značajnoj mjeri oslabilo konkurentnost domaće ekonomije na međunarodnom tržištu.

Ekonomska perspektiva Bosne i Hercegovine za razdoblje 2027 - 2029. godine bit će primarno determinirana interakcijom vanjskih makroekonomskih veličina i unutarnjih institucionalnih performansi. Zbog visokog stepena trgovinske otvorenosti, privreda Bosne i Hercegovine usko je povezana s dinamikom rasta u zemljama Europske unije (posebno Njemačkoj, Italiji i Austriji). Oporavak ili stagnacija u tim privredama direktno će utjecati na

domaći izvozni sektor, industrijsku proizvodnju i priliv stranih ulaganja. Geopolitičke nestabilnosti te neizvjesnost cijena energenata i sirovina na svjetskom tržištu predstavljaju glavne rizike koji mogu utjecati na domaću inflaciju. Također, unutarnji rast ovisit je o učinkovitosti provedbe reformskih agendi. Fokus je na unaprjeđenju poslovnog okružja, digitalnoj transformaciji te energetske tranziciji (usklađivanje s mehanizmom CBAM). Osim toga, značajnu odrednicu rasta u srednjoročnom razdoblju predstavljat će i sposobnost institucija da učinkovito apsorbiraju sredstva iz Plana rasta EU-a za Zapadni Balkan, što bi trebalo i značajno ubrzati i put prema Europskoj uniji.

Tabela 2. Makroekonomski pokazatelji za BiH period 2024.-2029.

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Nominalni BDP u mil KM	55.091	59.440	62.895	66.115	69.602	73.486
Nominalni rast u %	6	7,9	5,8	5,1	5,3	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	103,4	105,7	103,7	102,5	102,2	102,1
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	53.300	56.247	60.651	64.521	68.101	71.987
Realni rast u %	2,6	2,1	2	2,6	3	3,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	1,7	4	4,1	2,2	2,1	2
Potrošnja u mil KM	47.560	50.700	53.459	56.068	58.546	61.292
Realni rast u %	4,1	2,2	1,6	2,1	2	2,3
Vladina potrošnja u mil KM	10.524	11.471	11.896	12.729	13.518	14.329
Realni rast u %	2,8	2,8	2,2	1,9	2,1	1,9
Privatna potrošnja u mil KM	37.036	39.229	41.563	43.340	45.028	46.963
Realni rast u %	4,4	2	1,4	2,1	2	2,4
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	13.097	14.194	14.962	16.024	17.154	18.395
Realni rast u %	10,2	5,2	3,3	5,4	5,5	5,7
Vladine investicije u mil KM	1.831	2.106	2.306	2.520	2.772	3.049
Realni rast u %	16,9	11,7	7,2	7,4	7,7	7,7
Privatne investicije u mil KM	11.266	12.088	12.656	13.504	14.382	15.346
Realni rast u %	9,2	4,2	2,6	5	5,1	5,3
Uvoz u mil KM	29.057	30.602	31.878	33.548	35.429	37.416
Nominalni rast u %	4,5	5,3	4,2	5,2	5,6	5,6
Realni rast u %	4,7	5,2	2,6	3,5	4,1	3,1
Izvoz u mil KM	21.879	23.133	24.033	25.177	26.640	28.188
Nominalni rast u %	-0,2	5,7	3,9	4,8	5,8	5,8
Realni rast u %	-1,6	2,6	1,9	3,2	4,2	3,2
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	23,9	24,2	24,3	24,7	25,3
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.860	-1.994	-2.088	-2.371	-2.631	-2.866
Rast u %	74,4	7,2	4,7	13,6	11	8,9
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,4	-3,4	-3,3	-3,6	-3,8	-3,9

IZVOR: DEP - mart 2026.godine

Industrijska proizvodnja

U četvrtom kvartalu 2025. godine obim industrijske proizvodnje u Federaciji BiH bilježi blage pozitivne tendencije, što upućuje na oporavak industrijskog sektora. Ukupni pokazatelji sugeriraju postepeno prilagođavanje industrije tržišnim uslovima, uz izraženu neizvjesnost u pogledu daljeg kretanja proizvodnje. Ukupna desezonirana industrijska proizvodnja u FBiH, u decembru 2025. godine, u odnosu na novembar 2025. godine, manja je za 0,4%, što može ukazivati na blago smanjenje proizvodne aktivnosti. Kalendarski prilagođena industrijska proizvodnja u FBiH, u decembru 2025. godine, manja je za 0,1% u odnosu na decembar 2024. godine (Izvor: Federalni zavod za statistiku)

U četvrtom kvartalu 2025. godine, u odnosu na prethodni kvartal, ukupna sezonski prilagođena industrijska proizvodnja veća je za 1,4%. Zabilježen je rast obima industrijske proizvodnje u područjima rudarstva, prerađivačke industrije, te proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom i plinom.

U četvrtom kvartalu 2025. godine, ukupna kalendarski prilagođena industrijska proizvodnja veća je za 0,6% u odnosu na četvrti kvartal 2024. godine. Zabilježeni rast obima industrijske proizvodnje rezultat je rasta proizvodnje u području proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom, prerađivačke industrije, dok je umjeren pad zabilježen u rudarstvu.

Tržište rada i cijene

Kvartalni podaci o tržištu rada u Federaciji Bosne i Hercegovine u četvrtom kvartalu 2025. godine ukazuju na blago poboljšanje administrativnih pokazatelja, uz rast broja zaposlenih osoba u odnosu na prethodni kvartal i nastavak smanjenja broja nezaposlenih. Ipak, u poređenju sa istim kvartalom prethodne godine zabilježen je pad zaposlenosti, što upućuje na određeno usporavanje pozitivnih trendova. Istovremeno, anketni podaci bilježe jačanje aktivnosti radno sposobnog stanovništva, uz rast stopa aktivnosti i zaposlenosti, dok je stopa nezaposlenosti smanjena u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Posmatrano u dužem periodu, izraženiji pad nezaposlenosti u odnosu na rast zaposlenosti ukazuje da smanjenje broja nezaposlenih nije rezultat isključivo novog zapošljavanja, već i izlaska dijela radne snage iz evidencije nezaposlenih.

U periodu od 2022. do 2025. godine, prema administrativnim podacima, broj zaposlenih lica porastao je za 1,4%, dok je broj nezaposlenih smanjen za 11,1%. Navedena razlika u intenzitetu promjena ukazuje na to da smanjenje nezaposlenosti nije rezultat isključivo porasta zaposlenosti, već i drugih faktora koji utiču na kretanje broja nezaposlenih. Istovremeno, razlika između rasta zaposlenosti i izraženijeg smanjenja nezaposlenosti upućuje na mogućnost da su na kretanje broja nezaposlenih uticali i faktori koji nisu direktno povezani sa zasnivanjem radnog odnosa.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, prosječan broj zaposlenih, u četvrtom kvartalu 2025. godine, iznosio je 546.702 osoba. U poređenju s prethodnim kvartalom zabilježen je rast broja zaposlenih za 2.787. odnosno 0,5%, dok je u odnosu na isti kvartal prethodne godine evidentirano smanjenje zaposlenih osoba za 5.194, što predstavlja smanjenje od 1%.

Istovremeno, prosječan broj nezaposlenih osoba u četvrtom kvartalu 2025. godine iznosio je 253.705. Ovaj broj je u poređenju s prethodnim kvartalom manji za 3.478, odnosno za 1,4%. U poređenju sa istim kvartalom prethodne godine, broj nezaposlenih je manji za 2.121 ili za 0,8%.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku stopa zaposlenosti u četvrtom kvartalu 2025. godine iznosila je 44,7% i u odnosu na prethodni kvartal ostala je nepromjenjena, dok je u poređenju sa istim kvartalom prethodne godine zabilježeno povećanje stope za 3,1 p.p.

Stopa nezaposlenosti iznosila je 12,80/o, kao i u prethodnom kvartalu, u poređenju sa istim kvartalom prethodne godine, ova stopa je manja za 2,4 p.p.

Prosječna mjesečna neto plata u decembru 2025. godine iznosila je 1.664,00 KM, dok je prosječna bruto plata u istom mjesecu iznosila 2.599,00 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, prosječna neto plata veća je za 236,00 KM, odnosno za 16,5%.

Tokom četvrtog kvartala 2025. godine, u FBiH zabilježen je blagi rast potrošačkih cijena. Posmatrano u odnosu na prethodni mjesec, u decembru 2025. godine, cijene su u prosjeku porasle za 0,1%. U decembru 2025. godine, zabilježeno je povećanje cijena hrane za 0,3%, energije za 1,5%, dok su cijene transporta snižene za 1,2%.

U odnosu na isti mjesec prethodne godine, u decembru 2025. godine, cijene su u prosjeku porasle za 3.9%.

IV. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA

Projekcije javnih prihoda za period 2027.- 2029. godina usko su vezane za privredne aktivnosti, te uticaj ključnih makroekonomskih pretpostavki od kojih zavisi razvoj. U Federaciji BiH, javni prihodi po osnovu poreza, taksi, naknada, doprinosa i drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a služe za finansiranje funkcija Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i Upravitelja cesta, te ostalih korisnika javnih prihoda.

Imajući u vidu da je domaća ekonomija pod direktnom izloženošću globalnih geopolitičkih rizika, uspješna fiskalna politika okosnica je nastavka ekonomskog rasta i u narednom srednjoročnom periodu.

Srednjoročno i dugoročno, Federacija Bosne i Hercegovine će biti suočena sa savremenim izazovima poput demografskih promjena i ubrzane digitalizacije, koji snažno utiču na privredni razvoj i rast. Vodeći se time, porezna politika, kao jedna od najvažnijih instrumenata fiskalne politike, treba biti usmjerena na povećanje funkcionalnosti tržišta rada i konkurentnosti, istovremeno podižući efikasnost naplate javnih prihoda.

Preporuka je da fokus porezne politike i dalje bude na smanjenju poreznog opterećenja rada, kao i smanjenju drugih fiskalnih i parafiskalnih nameta koji opterećuju privredu. Zadatak reforme postojećih propisa o obaveznim doprinosima i propisa o porezu na dohodak je smanjenje zbirne stope obaveznih doprinosa na nivo koji će rasteretiti oblast rada, a neće ugroziti fiskalnu održivost i stabilnost, uz istovremeno proširenje porezne osnovice za izvore ličnog dohotka koji do sada nisu bili oporezivi.

U svrhu jačanja fiskalne stabilnosti i odgovornosti, u narednom periodu nastavljaju se i aktivnosti unaprjeđenja koordinacije i odgovornosti između svih nivoa vlasti u pripremi projekcija javnih prihoda, uspostave što kvalitetnijeg sistema izvještavanja, prema OECD metodologiji kao i analize pripadnosti i raspodjele javnih prihoda korisnicima u FBiH shodno ustavnim nadležnostima.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza

U skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH" broj: 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13), indirektni porezi podrazumijevaju: uvozne i izvozne dažbine, akcize, porez na dodanu vrijednost i sve druge poreze zaračunate na robu i usluge, uključujući i ostale poreze na promet i putarine.

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih/neizravnih poreza (PDV-a, carinskih i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinствeni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju kako slijedi:

- Raspodjela na račun rezervi,
- Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija Bosne i Hercegovine,
- Otplata vanjskog duga,
- Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti. U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) prihodi sa Jedinственог računa se dijele kako slijedi:

- Finansiranje funkcija Federacije 36,20% ;
- Finansiranje funkcija kantona 51,23%;
- Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42%;
- Finansiranje funkcija grada Sarajeva 0,25%;
- Direkcije za ceste 3,90 %.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinственом računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) u aprilu 2026. godine. Takođe, izvršena je procjena učešća Federacije Bosne i Hercegovine u međuentiteskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine po godinama, zasnovana i na godišnjem planu otplate vanjskog duga.

Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine/gradove za 2026. godinu, kao i za srednjoročni period 2027.-2029. godina izvršena je u skladu sa koeficijentima iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2026. godinu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine ", broj: 89/25).

Plan prihoda po osnovu ovog poreza za ZDK za 2025.godinu po Revidiranoj projekciji dostavljenoj od strane Federalnog ministarstva finansija iznosi 357,1 miliona KM, a za 2026.godinu se projicira 381,5 miliona KM, 406,1 miliona KM za 2027.godinu, te 426,5 miliona KM za 2028.godinu.

U periodu 2026.-2028.godina dospijeće obaveza na ime naplate vanjskog duga opada iz godine u godinu (2026. -14,8%; 2027. -8,3% i 2028. -4,0%). Prema navedenom raspoloživi dio prihoda od indirektnih poreza nakon odbitka sredstava namijenjenih otplati vanjskog duga u 2026.; 2027. i 2028.godini raste po stopama 8,3%, 7,1% i 5,8%.

U tabeli 3. dat je detaljan prikaz projekcije prihoda od indirektnih poreza Zeničko-dobojskog kantona i općina/gradova Kantona pojedinačno s Jedinственог računa za 2026. godinu, te projekcije prihoda za period 2027.-2029. godina.

Tabela 3. Projekcije prihoda od indirektnih/neizravnih poreza (bez namjenskih prihoda Direkcije za ceste) za ZDK i općine/gradove ZDK (2026. -2029. godina)

VRSTA PRIHODA		PLAN	PROJEKCIJA			
		2026.	2027.	2028.	2029.	
1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedininstvenog računa		461.373.813	486.730.384	510.778.200	540.033.922	
1.1. Kantonalni budžet		393.871.358	415.518.073	436.047.513	461.022.903	
1.2. Općinski/gradski budžeti		67.502.454	71.212.311	74.730.687	79.011.019	
1.2.1. Breza		2.544.810	2.684.670	2.817.311	2.978.678	
1.2.2. Doboj Jug		679.175	716.502	751.902	794.968	
1.2.3. Kakanj		7.311.613	7.713.451	8.094.548	8.558.178	
1.2.4. Maglaj		4.334.982	4.573.227	4.799.176	5.074.057	
1.2.5. Olovo		1.907.560	2.012.397	2.111.823	2.232.781	
1.2.6. Tešanj		7.735.049	8.160.159	8.563.326	9.053.806	
1.2.7. Usora		1.060.687	1.118.981	1.174.266	1.241.525	
1.2.8. Vareš		1.547.010	1.632.032	1.712.665	1.810.761	
1.2.9. Visoko		6.640.823	7.005.795	7.351.929	7.773.024	
1.2.10. Zavidovići		7.009.757	7.395.006	7.760.369	8.204.858	
1.2.11. Zenica		20.974.770	22.127.520	23.220.771	24.550.781	
1.2.11. Žepče		5.756.218	6.072.573	6.372.600	6.737.602	

IZVOR: Federalno ministarstvo finansija maj 2026.godine

Porez na dohodak

Porez na dohodak regulisan je Zakonom o porezu na dohodak ("Službene novine FBiH", broj: 10/08,09/10, 10/11, 44/11, 7/13 i 65/13) i odnosi se na dohodak: od nesamostalne djelatnosti, od samostalne djelatnosti, od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala i od dobitaka ostvarenih učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH i Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području ZDK ("Službene novine ZDK", broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13) propisano je da 34,46% naplaćenog prihoda od poreza na dohodak pripada općinama Zeničko-dobojskog kantona sa izuzetkom općine Žepče kojoj je ustupljeno 44,46%.

Prateći očekivanja vezana za tržište rada i očekivani rast broja zaposlenih, te rast prosječne plate, što je dijelom vezano i za prilagođavanje promjenama u visini minimalne plaće i inflatornim kretanjima očekuje se da će nivo prihoda od poreza na dohodak u 2025.godini iznositi 915 miliona KM. Prateći makroekonomske prognoze izvjesno je pretpostaviti stope rasta za 2026., 2027. i 2028.godinu u iznosima od 6,7 %; 6,9 % i 7,1 %.

U 2026.godini revidirani projicirani prihod Budžeta Zeničko-dobojskog kantona po osnovu poreza na dohodak iznosi 93,1 miliona KM. U narednim godinama ovi prihodi projicirani su u 2027.godini u iznosu od 101,4 miliona KM, u 2028.godini u iznosu od 110,7 miliona KM i 2029.godini u iznosu od 121,2 miliona KM.

U sljedećoj tabeli su date projekcije Federalnog ministarstva finansija za ukupne prihode od poreza na dohodak Zeničko-dobojskog kantona i jedinica lokalne samouprave.

Tabela 4. Projekcija prihoda od poreza na dohodak za Zeničko-dobojski kanton i općine/gradove ZDK za 2025.- 2028. godinu.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2026.	2027.	2028.	2029.
1. Porez na dohodak	142.075.816	154.776.597	168.984.021	185.049.574
1.1. Kantonalni budžet	93.116.490	101.440.582	110.752.127	121.281.491
1.2. Općinski/gradski budžeti	48.959.326	53.336.015	58.231.894	63.768.083

IZVOR: Federalno ministarstvo finansija maj 2026.godine

Prihodi od poreza na imovinu

Ovi prihodi uključuju porez na imovinu, porez na nasljeđe i darove i porez na promet nepokretnosti, a njihova naplata je regulisana kantonalnim zakonima i propisima jedinica lokalne samouprave i samim tim je teško uspostaviti uporedivost trendova kretanja.

Prema pojedinačnim projekcijama svake od navedene tri kategorije prvenstveno prema tekućem trendu naplate projicira se rast ukupnih prihoda po osnovu poreza na imovinu u 2026.godini u iznosu od 3,6%.

Pretpostavlja se uz maksimalan oprez prosječna godišnja stopa rasta ovih prihoda od 3,9% za period 2026.-2028.godina.

Ostali porezi

Ostali porezi obuhvataju sve ostale poreze koji se naplaćuju po kantonalnim propisima nakon implementacije Zakona o porezu na dohodak, a čine ih:

Porez na plaću i radnu snagu (zaostale uplate poreza),

Porez na imovinu,

Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze po osnovu poreza na promet dobara i usluga),

Ostali porezi.

Neporezni prihodi

Prateći tekuće trendove u naplati, procijenjeni iznos ukupnih neporeznih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2025.godini iznosi 1.563,1 miliona KM sa stopom rasta od 15,1 % ili za 204,8 miliona KM.

Treba uzeti u obzir da ukupni neporezni prihodi uključuju širok spektar prilično varijabilnih prihoda koji nemaju kontinuiran obrazac kretanja. Projicirane stope kretanja ovih prihoda za 2026., 2027. i 2028.godinu iznose 1 %, 1,3 % i 3 %, a na osnovu prognoza makroekonomskih kretanja, kretanja prihoda koji su u korelaciji sa istim, te trenda kretanja naplate ovih prihoda od krajnjih korisnika u tekućem periodu.

V. SREDNJOROČNA MAKROEKONOMSKA I FISKALNA STRATEGIJA OPĆINE VAREŠ

V.1. Projekcija prihoda Općine Vareš za period 2026. - 2029. godine

Sljedećim tabelarnim pregledom predstavljen je nivo ostvarenih prihoda u 2024. i 2025. godini, plan za 2026. godinu, te projekcije prihoda za period 2027. - 2029. godine.

Služba za privredu, finansije i trezor je projekciju prihoda i primitaka u DOB-u općine Vareš za 2027.-2029. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2025. godini, procijenanih prihoda za 2026. godinu i Projekcija koje su dostavljene od strane Ministarstva finansija za općine Zeničko-dobojskog kantona. Prihodi u 2026. godini će se planirati u skladu sa procjenama Federalnog ministarstva finansija, a na osnovu prognoza koje su izradile: Direkcija za ekonomsko planiranje(DEP) i Odjeljenje za makroekonomsku analizu (OMA) te će zavisiti o daljoj primjeni Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnosi na dinamiku smanjenja i ukidanja carina na uvoz dobara koja su porijeklom iz Evropske Unije(EU).

Tabela 5. Projekcija prihoda Općine Vareš

VRSTA PRIHODA I PRIMITAKA	Ostvareno u 2024. godini	Ostvareno u 2025. godini	Budžet/ Proračun za 2026.	Procjena za 2027. godinu	Procjena za 2028. godinu	Procjena za 2029. godinu
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
I. PRIHODI OD POREZA	2.681.374	2.931.540	3.078.800	3.192.000	3.284.300	3.341.300
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	71	107	200	200	200	200
2. Porez na plaću i radnu snagu	618	188	500	500	500	500
3. Porez na imovinu	374.411	233.203	292.500	295.700	295.400	299.100
4. Domaći porezi na dobra i usluge	100	0	300	300	300	300
5. Porez na dohodak	821.152	1.071.772	1.095.500	1.110.200	1.120.700	1.130.400
6. Prihod od indirektnih/neizravnih poreza	1.485.019	1.626.269	1.689.800	1.785.100	1.865.200	1.919.800
7. Ostali porezi	3	1	0	0	0	0
II. NEPOREZNI PRIHODI	1.811.032	2.293.169	2.786.450	2.852.900	3.058.300	3.058.300
1. Prihodi od imovine	1.066.532	1.014.408	1.539.250	1.600.300	1.800.700	1.800.700
2. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	743.447	1.275.594	1.240.100	1.245.500	1.250.500	1.250.500
3. Novčane kazne	1.053	3.167	7.100	7.100	7.100	7.100
III. TEKUĆE POTPORE (GRANTOVI)	1.067.151	1.085.254	951.300	972.000	1.020.000	1.030.000
IV. KAPITALNI TRANSFERI	500.000	533.072	777.000	778.000	780.000	770.000
V. KAPITALNI PRIMICI	963.932	42.576	80.000	80.000	80.000	80.000
UKUPNO I+II+III+IV+V	7.023.489	6.885.611	7.673.550	7.874.900	8.222.600	8.279.600

Projekcija prihoda u 2026. godini, koja prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine pripadaju općinama, osim što se temeljila na evidentiranom prilivu za period januar/siječanj - juni/lipanj 2025. godine odražava primjenu, kako postojećih, tako i novih i izmijenjenih propisa, zasniva se i na respektovanju relevantnih činjenica sistematizovanih u preporukama Federalnog ministarstva finansija o mogućem trendu rasta prihoda.

U prognoziranju ukupnih prihoda u budžetu/proračunu Općine Vareš najznačajnije mjesto zauzima očekivani priliv i planiranje prihoda od indirektnih/neizravnih poreza. Prognoza priliva prihoda od indirektnih/neizravnih poreza zasnovana je na projekcijama OMA i DEP-a te je u direktnoj vezi sa utvrđenim koeficijentom učešća općine u raspodjeli istih na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, gdje od ukupnog procenta prihoda od indirektnih/neizravnih poreza na državnom nivou 8,42% ide za finansiranje/financiranje funkcija jedinica lokalne samouprave na nivou Federacije Bosne i Hercegovine. Od tog procenta na osnovu koga se procijera nominalni iznos, koeficijent učešća Općine Vareš u strukturi raspodjele indirektnih/neizravnih poreza, u odnosu na prethodne godine kada je koeficijent učešća iznosio 0,471% u 2015. godini, te je za 2016. godinu smanjen na 0,446% što će se, respektivno posmatrano, negativno odraziti na prihode od indirektnih/neizravnih poreza. Iako prihodi od indirektnih/neizravnih poreza u ukupnoj strukturi prihoda Općine Vareš učestvuju do visine od 25%. Prihodi od indirektnih/neizravnih poreza u 2025. su ostvareni u iznosu od 1.626.269,00 KM.

V.2. Upravljanje potrošnjom javnog sektora

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima i budžetskim/proračunskim reformama na nivou Općine Vareš. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta/proračuna i pruža pregled strukture budžeta/proračuna po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu definiranja prioriteta rashoda i definiranju gornjih granica rashoda budžetskih/proračunskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta/proračuna s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke. Na osnovu ove analize i prognoze prihoda, urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2027. – 2029. godina.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, usljed alociranja velikog iznosa budžetskih/proračunskih sredstava na plaće i naknade, socijalne transfere, te nedovoljne alokacije na materijalne troškove i kapitalne investicije, te je imperativ na menadžmentu Općine Vareš da se odupre povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U sljedećoj tabeli daju se ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta/proračuna i po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti i namjenskih sredstava:

Tabela 6. Projekcija rashoda Općine Vareš

VRSTA RASHODA I IZDATAKA	Ostvareno u 2024. godini	Ostvareno u 2025. godini	Budžet/ Proračun za 2026.	Procjena za 2027. godinu	Procjena za 2028. godinu	Procjena za 2029. godinu
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.208.704	2.285.033	2.495.650	2.497.800	2.600.000	2.600.000

2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	178.281	149.607	117.050	118.000	120.000	120.000
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.511.736	1.233.682	1.047.700	1.100.200	1.150.000	1.170.000
4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.801.524	1.914.948	1.751.100	1.775.500	1.812.700	1.817.400
5. Kapitalni transferi	0	0	10.000	10.000	10.000	10.000
6. Izdaci za kamate i ostale naknade	25.309	15.880	6.200	400	0	0
7. Rezerve	0	0	5.000	5.000	5.000	5.000
8. Kapitalni izdaci	1.900.744	1.410.553	2.240.850	2.341.000	2.524.900	2.557.200
UKUPNO 1+2+3+4+5+6+7+8	7.626.298	7.009.703	7.673.550	7.847.900	8.222.600	8.279.600

V.2.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru

Plaće i broj zaposlenih u javnom sektoru Općine Vareš, uz pretpostavku kretanja prosječne mjesečne bruto plaće, dati su u sljedećem tabelarnom pregledu:

Tabela 7. Bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i broj zaposlenih

OPIS	Izvršenje 2025	Plan 2026.	Projekcije		
			2027.	2028.	2029.
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-
Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.285.033	2.495.650	2.497.800	2.600.000	2.600.000
Broj zaposlenih	66	69	60	60	60

V.2.2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi

Projekcija doprinosa data je u sljedećoj tabeli:

Tabela 8. . Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi

OPIS	Izvršenje 2025.	Plan 2026.	Projekcije		
			2027.	2028.	2029.
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-
Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	149.607	117.050	118.000	120.000	120.000

V.2.3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Projekcija izdataka za materijal, sitan inventar i usluge za 2026. fiskalnu godinu sačinjena je na način da su u obzir uzete sve moguće mjere štednje po svim stavkama poštujući osnovna načela i principe fer i transparentne poslovne politike općinskog menadžmenta.

Tabela 9. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

OPIS	Izvršenje 2025.	Plan 2026.	Projekcije		
			2027.	2028.	2029.
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-
Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	1.233.682	1.047.700	1.100.200	1.150.000	1.170.000

V.2.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi (grantovi) i drugi tekući rashodi, koji podrazumijevaju davanja u cilju poticaja razvoja, i predstavljaju pokazatelj ozbiljnosti jedne općine u realizaciji svoje vizije razvoja, planirani su u iznosu od 1.751.100,00 KM za 2026. fiskalnu godinu, što predstavlja 22,82% ukupno planiranih rashoda budžeta/proračuna Općine Vareš. Izdaci po osnovu grantova podrazumijevaju izdatke unaprijed definisanom tipu korisnika. Iz navedenog se vidi da bi se tekući grantovi trebali isplaćivati onim korisnicima koji imaju detaljno razrađene programe za određene oblasti interesovanja i djelovanja. Zakonskom regulativom jasno su definirane oblasti koje mogu biti finansirane kroz tekuće grantove. Tu se prvenstveno misli na sportska udruženja, kulturna udruženja i manifestacije i udruženja mladih, zatim na udruženja ili pojedince vezane za poljoprivrednu proizvodnju, te mjesne zajednice.

U cilju pomoći i zbrinjavanja socijalnih slučajeva i pomoći Centru za socijalni rad u rješavanju istih predviđen je grant, gdje bi se planskim pristupom i izradom socijalne karte općine, jasno izdefinisale kategorije kojima je pomoć Centra neophodna te bi se na taj način adekvatno pristupilo pomaganju istih, kroz različite programe socijalne pomoći uz potpuno transparentno trošenje sredstava izdefinisanim kategorijama.

Ostali dio sredstava namjenski bi bio utrošen za sufinansiranje zdravstvene zaštite, podrške medijima, klubovima političkih stranaka, vjerskih zajednica, prevoza učenika, održavanja gradske higijene ulica, te neprofitnih organizacija, udruga proizašlih iz rata, te ostalih pojedinaca i grupa na osnovu podnesenih zahtjeva kroz javni poziv za učešće u javnoj raspravi o strukturi budžetskih/proračunskih sredstava predviđenih za tekuće grantove.

V.2.5. Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci su planirani u iznosu od 2.240.850,00 KM u datom razdoblju.

VI. BUDŽETSKI PRIORITETI ZA PERIOD 2027. – 2029. GODINA

Budžet/proračun je glavni instrument za određivanje politika općinskog menadžmenta. Predstavlja sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi općinskog menadžmenta provode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta/proračuna je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta/proračuna i pripremu godišnjeg budžeta/proračuna, kroz

povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine. Imajući ovo u vidu, u narednom periodu prioriteti će biti usmjereni na:

- Namjensko trošenje planiranih rashoda, rukovodeći se Zakonom o budžetima/proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o načinu ostvarivanja ušteda u Federaciji Bosne i Hercegovine, Programom mjerama štednje Vlade Zeničko-dobojskog kantona i Mjerama racionalizacije troškova Jedinog općinskog organa Vareš te drugim zakonskim propisima, u narednom periodu;
- Planska racionalizacija organa uprave u pogledu broja uposlenih, kroz modele:
 - a) Izmjene i dopune Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Jedinom općinskom organu uprave,
 - b) Stimulativnog i prijevremenog penzionisanja uposlenih u organu uprave,
 - c) Redovitim penzionisanjem i samo nužnim upošljavanjem potrebnih kadrova.
- Orjentisanje na one poslove kojima se jača prihodovna strana društva kao osnovni agregat za planiranje razvojnih, socijalnih i drugih društvenih potreba i obaveza;
- Usavršavanje rada općinske administracije, koje podrazumijeva visok stepen efikasnosti i kvaliteta;
- Poticaj razvoja poljoprivrede u ruralnim područjima, obzirom na značajne, neiskorištene poljoprivredne mogućnosti;
- Uzgoj, zaštita, eksploatacija, te finalna prerada vareških šuma, koja predstavlja bitan preduslov za održiv i konkurentan privredni rast;
- Rudarstvo i metaloprerađiva;
- Aktivnosti na jačanju i promociji turističke ponude te promociji kulturno historijskog naslijeđa Općine Vareš;
- Razvoj i afirmacija nevladinog sektora, kao paradigme razvoja civilnog društva;
- Poduzimanje mjera za sanaciju područja uništenih prirodnim nepogodama (poplave i klizišta).

Obzirom da prioriteti i zahtjevi budžetskih/proračunskih korisnika nadilaze nivo raspoloživih resursa, obaveza općinskog menadžmenta i Općinskog vijeća je da donese odluke o tome koji su prioriteti u cilju što boljeg korištenja oskudnih budžetskih/proračunskih sredstava u zadovoljavanju velikog broja prioriteta i zahtjeva budžetskih/proračunskih korisnika, s ciljem provođenja dugoročne programske politike.

OPĆINSKI NAČELNIK

Malik Rizvanović
Malik Rizvanović

